

Díky včasnému varování nenapáchala povodeň tolik škod

I přesto, že letošní povodeň byla minimálně srovnatelná s povodní v roce 1997, nenapáchala oproti té minulé v naší obci tak rozsáhlé škody.

V roce 1997 byly velkou vodou například zcela strženy dva mosty ve Vlaském, most na hranici s Pardubickým krajem, zcela neprůjezdná

byla silnice taky u Vojtíškova a ve Vlaském, ale i další úseky byly sjízdné jen s velkými obtížemi. Jen pro představu, všude tam, kde dnes vidíte u silnice svodidla, všude tam byla silnice zničená. V zaplavených domech bylo více než metr a půl vody, vyplavená byla taky rybárna a pila.

Život v obci byl úplně paralyzován, pro základní potraviny jsme museli do okolních obcí jezdit po loukách a přes lesy.

Ještě jeden velký rozdíl, oproti povodni z roku 1997, tady ale ještě byl. Široká veřejnost byla z médií poměrně dlouho dopředu informována o tom, že velká voda může přijít.

Letošní povodeň začala v sobotu 14. září, kdy byl na řece Moravě v 5:02 hodin překročen 1. stupeň povodňové aktivity. Když vystoupala hladina vody v obci na řece Moravě na 110 cm, vyhlásil jsem ve 13:22 hodin, jako předseda povodňové komise, druhý stupeň povodňové aktivity – stav pohotovosti. Třetí stupeň – stav ohrožení, byl vyhlášen pouze dvě hodiny poté, v 15:22 hodin. Řeka se ovšem pořád, i přes neustále se zvyšující průtok, držela v korytě.

Hladina vody se výrazně zvedla taky na dalším vodním toku v obci – potoce Malá Morava tekoucím ze Skleného. Byla povolána těžká technika a bagry, které čistily koryta toků a pomáhaly stavět protipovodňové hráze u nejlépe zasažitelných obydlených rodinných domů v obci. Dovážel se kámen, dřevěné zábrany a další materiál. Přišla i velká spousta dobrovolníků z celé obce a pomáhali pytlout pytle s pískem a stavět hráze proti velké vodě. Hejtman Olomouckého kraje vyhlásil pro celé území stav nebezpečí.

Situace začala být hodně dramatická až v neděli dopoledne, kdy se vlivem dalších vytrvalých srážek hladina řeky zvedla během jedné hodiny o dalších 50 centimetrů. Řeka zaplavovala louky a začala se vylévat ze svého koryta i na pravou stranu směrem k obecnímu úřadu a rybárně.

Po obědě naštěstí srážky ustaly a hladina začala poměrně rychle klesat. Třetí stupeň povodňové aktivity byl odvolán v pondělí 16. září ve dvě hodiny ráno. Obydlené domy v obci se před přívalovou vlnou podařilo zachránit, zatopený byl jeden rekreační objekt ve Vlaském. Povodeň u nás poničila dva mosty, jedním z nich je most na Malé Moravě u nádraží a druhý je pod Vojtíškovem u bývalého kempu. Druhý zmiňovaný most je v majetku obce. Oba mosty jsou pro svůj havarijní stav pro veškerou dopravu uzavřeny, ale průchod chodcům je umožněn.

(Dokončení na následující straně)

Boj s velkou vodou na řece Moravě.

Fota Roman Köhler

Prodloužení opravy silnice v Hanušovicích

Prodloužení termínu dokončení opravy silnice v Hanušovicích

Silnice č. II/369 v Hanušovicích na ulici Hlavní bude z důvodu probíhající opravy uzavřena až

do 10. 11. 2024. Průjezd našim občanům bude i nadále umožněn po ulici Školní.

Obec Malá Morava

Na závěr mi dovolu, abych touto cestou ještě jednou upřímně poděkoval všem, kteří nám v těchto těžkých chvílích pomáhali bojovat s velkou vodou.

Děkuji zejména Jirkovi Kubitovi a Romanu Turčákovi, kteří se svými bagry stavěli hráze, čistili vodní toky a mosty, společnosti Wander Czech s.r.o. – pila Malá Morava, Liboru Lužickovi, Jaromíru Cehovi a Pepovi Skalickému za pomoc a poskytnutí materiálu na hráze. Romanovi Köhlerovi, Petrovi Kurečkovi, Honzovi Urbanovi a společnosti Falta Králíky za pomoc a poskytnutí pytlů na písek. Poděkování patří taky Petrovi Chromkovi a dalším hasičům, kteří neustále monitorovali stav vody a odstraňovali popadané stromy z komunikací, dále zaměstnancům obce a všem ostatním dobrovolníkům ze všech koutů obce, kteří přišli pomoci.

Pokud jsem na někoho zapomněl, tak se na mě nezlote, ale bylo vás opravdu mnoho. Ale všem patří velké poděkování.

Za sebe bych rád ještě řekl jen, že jsem hrdý na to, že můžu být starostou v naší obci, kde žije taková spousta skvělých lidí, kterým není lhostejný osud druhých a jsou ochotni nezištně pomáhat.

Antonín Marinov, starosta
Fota Roman Köhler

Velká voda u vlakové zastávky Podlesí.

Popelnice?

V září nám matka příroda ukázala svoji moc.

Je velmi smutné vidět, co vyplavil nejen potok, po kterém je pojmenována naše obec, ale i sama řeka Morava. Kolik plastů a jiného odpadu z jejich koryta vyplavalo na louky.

Je pravda, že něco se do řeky dostalo po řadě dlouhotrvajících dešťů, ale ruku na srdce, někteří potok a řeku berou jako bezednou popelnici.

Příroda nám dává najevo, že se máme lépe chovat, nebo si z řeky a potoka uděláme nechtěné muzeum a při velké vodě u koryta budete vzpomínat.

Petr Mahel

Statečný boj s rozbouřenou řekou na dodnes uzavřeném mostě pod Vojtíškovem.

Foto Antonín Marinov

Informace o uzavření dvou mostů

Z důvodu havarijního stavu, způsobeného ničivou povodní v naší obci, jsou pro veškerý provoz uzavřeny dva mosty.

Tím prvním je most č. 31238A-1 na Malé Moravě u nádraží a druhým je most č. 1M-B1 u Vojtíškovy k bývalému kempu.

Pěším je průchod umožněn.

Obec Malá Morava
Foto: Antonín Marinov

Mobilní aplikace V OBRAZE

Nevíte, co je v obci Malá Morava nového? Nevíte například, proč nejde elektrina nebo neteče voda?

Právě pro vás je určena naše mobilní aplikace – V OBRAZE. Aplikace vám přináší přehled aktualit z webu naší obce, upozorní vás na nově vložené zprávy, dozvíte se včas o pořádaných akcích, můžete si prohlédnout fotografie nebo dokumenty vyvěšené na úřední desce. Do aplikace se nemusíte registrovat, neposkytujete žádná osobní data. Stačí si jen aplikaci nahrát do svého mobilu.

Více informací na www.obecmalamorava.cz

Stáhněte si aplikaci a zůstaňte ve spojení během krizových situací

Okamžitá upozornění

Bez registrace

Informace z více míst najednou

www.aplikacevobraz.cz

AKTUÁLNÍ
INFORMACE
Z VAŠÍ OBCE
VŽDY
PO RUCE

S mobilní aplikací V OBRAZE budete vždy kvalitně informováni o novinkách, které se vás týkají a o které se zajímáte.

Všechny potřebné informace na jednom místě

- 📍 Aktuální zprávy a novinky
- 📍 Fotografie z dění v našem okolí
- 📍 Pozvánky na akce
- 📍 Další zajímavé a důležité informace
- 📍 Dokumenty zveřejněné na úřední desce

Jednoduchá a rychlá instalace

- 📍 Ve vašem telefonu si otevřete aplikaci Obchod Play, App Store nebo HUAWEI AppGallery
- 📍 Do vyhledávacího okna zadejte název „V OBRAZE“.
- 📍 Klikněte na Instalovat.
- 📍 Po nainstalování klikněte na položku Otevřít (povolit oznámení).
- 📍 Po otevření přidejte nový odběr. Lze sledovat i více organizací.
- 📍 Po výběru organizace se data z webu automaticky nahrají do aplikace.

Stáhněte si mobilní aplikaci ještě dnes!

NYNÍ NA
Google Play

Stáhnout v
App Store

OBJEVUJTE
AppGallery

Vánoční strom

Tradiční rozsvěcování vánočního stromu u obecního úřadu ve Vysokém Potoku se bude letos konat 6. prosince od 16.00 hodin.

Se svým programem opět vystoupí děti z mateřské školy ve Vysokém Potoku a určitě přijde i Mikuláš se svou družinou. Strom poté společně rozsvítíme v 17.00 hodin. Občerstvení a něco pro zahřátí je pro všechny zajištěno.

Teple se oblečte a přijďte, jste srdečně zváni.

Obec Malá Morava

Proč odlétají čápi od nás do Afriky

Koncem srpna jsme často viděli více čápů na loukách. Je to vždy stejné, když se shromažďují před odletem do teplých krajín. Bylo zjištěno, že od nás budou pokračovat v hejnech dál přes Maďarsko, Rumunsko a Bulharsko do Turecka a přes Izrael do Afriky.

Při podzimní migraci mohou urazit 300-400 km denně. Někdy přezimují na Blízkém východě. Mladí čápi tráví na jihu 3 roky a k nám do domoviny se vrací až v době, kdy dosáhnou pohlavní dospělosti. Čápům nevádí sníh ani mráz, avšak potravní nabídka v našich končinách je v zimě omezená, prostě by se těžko užívali.

A naopak, proč čápi nevyvedou mladé na jihu? Zdůvodnění hledejme v délce dne. U nás v létě máme světlo i 16 hodin, na rovníku je doba světla výrazně kratší. Čápi tak u nás mají jen 85-100 dnů od vylíhnutí do osamostatnění a odletu. Podle kroužků lze doložit, že čápi se vrací hnízdit do podobné lokality, kde se vylíhli.

Nezbývá nám než popřát čápům šťastné cestování a těšit se na další sezónu, která se ohláší šťastným čapím klapáním.

Podle vyprávění ornitologa

Napsala

Katka Maurerová

Obec Malá Morava

Obecní úřad Malá Morava, Vysoký Potok 2, 788 33 Hanušovice

Obec Malá Morava přijme pracovníka na pozici

Pracovník údržby obce

Náplň práce:

Řízení, údržba a běžné opravy motorových vozidel
Sekání trávy, úklid sněhu – zimní údržba, práce v lese, údržba majetku obce/ silnice/hřiště/hřbitovy
Údržba vodovodů, kanalizací a zeleně, svozy odpadů
Zabezpečení kulturních akcí a další práce

Požadujeme:

Manuální zručnost, pečlivost a důslednost, aktivní a samostatný přístup k práci
Ochotu pracovat přesčas – například při organizaci kulturních akcí
Řidičské oprávnění skupiny „B“ a „T“
Částečná znalost práce na PC výhodou
Zdravotní způsobilost a bezúhonnost

Nabízíme:

Pracovní poměr na dobu neurčitou
5. platová třída s platem podle délky praxe od 17.300,- Kč do 23.510,- Kč + osobní ohodnocení podle pracovních výsledků od 0,- Kč do 8.000,- Kč
Placené přesčasy
Pravidelná valorizace platu
25 dní dovolené (tzn. týden navíc)
Stravenky
Příspěvek na penzijní spoření
Příspěvek na dovolenou
Služební byt

Bližší informace: Antonín Marinov, tel.: 583 240 161

IČ: 00302970. Bankovní spojení: Komerční banka Králupy, číslo účtu: 6727-841/0100
Web: www.obecmalamorava.cz email: obec@obecmalamorava.cz

Strana 1 (celkem 1)

Dotazník pro společnosti a organizace sídlící nebo spravující budovy v MAS Horní Pomoraví

Dotazník pro obyvatele MAS Horní Pomoraví (doprava a úsporné opatření)

Život ve školství

Vážení rodiče, milý přítel.

Nastalo období podzimu a děti začaly chodit do základních či mateřských škol, tak jak tomu každým rokem bývá. S počátkem nového školního roku jsem si říkala, že by bylo dobré, abych vložila do místního obecního časopisu nějaký příspěvek. Přemýšlela jsem, co přesně. Každým rokem se vždy školní organizace uvádí do světa okolního dění, tím vším, co dělají, co umí. Mně byl vnuknut jeden dotaz, názor nebo zjištění (položte si otázku, jak chcete), co se to vlastně děje kolem nás, jak v oblasti školství, tak i mezi lidmi jako takovými, jejichž chování působí na děti a mládež kolem. Vzhledem k tomu, že můj příspěvek bude spíše širšího pohledu, ne jenom na jednu organizaci, prosím berte tento můj názor v globálu.

Seděla jsem takhle na nádraží hlavního města Prahy a při době čekání na vlakové spojení domů jsem sledovala lidi, děti a vše kolem sebe. A ejhle. Jako učitelka jsem měla hned možnost srovnání chování či nechtěné pozorování chování rodičů a dětí či žáků samotných. V hlavě mi vyvstala myšlenka, co by se mělo, nebo nemělo ve školství změnit pro to, aby žáci, studenti, rodiče, učitelé měli lepší pocit z podmínek ve školství.

Dnešní doba je zlá, říká něco přímého bývá i pro nás učitele nevhodné, ale já se ptám s čistým pocitem svědomí: „Co se to kolem nás děje? Kdo a jak vůbec rozhoduje o potřebách dětí, žáků, studentů, rodičů, když na ně pohlíží jenom z jedné výšky?“

Nevidí průběh v realitě. Vždyť přece mezi dětmi, lidmi je rozdíl. Všichni nemůžeme pracovat v jedné skupině, všichni nemůžeme být jedineční. Každý z nás má jiné potřeby, city, rodinné zázemí. Z pozorování žáků, zřejmě základní školy jsem zjistila, že požadavky jsou opravdu nepřiměřené, že systém je naprosto chaotický. Klid, který měli třeba do nedávné doby, jim je postupně odepírám tím, co vše se omezuje, zkracuje, odebrává. Žáci jsou nešťastní, že nestíhají tempo učiva, pedagogové jsou nervózní a jak se žáci vyslovili, někteří by uvítali, aby je nedávali a netvořili do větších pracovních skupin (na všechny se nikdy nedostane ve stejném měřítku). Je třeba pohlížet i na potřeby rodin. Rodinám dětí, které mají zdravotní handicap, tam je rovněž potřeba pomáhat. Já nechápu a asi nikdy nepochopím ten smysl poskytování peněz. Aby se tvořily sbírky pro potřebu žáků a studentů? Děti jsou přece naše budoucnost. Ten, kdo nic nedělá, o nic se nezapřičiní, dostane vše a ten který to potřebuje? Moc bych si z pohledu pedagoga a rodiče přála a opravdu si to přeji, aby peníze ze státního rozpočtu dostávaly i právě tyto rodiny.

Z pohledu pedagoga v oblasti předškolního vzdělávání i já mohu potvrdit, že systém se stává naprosto neudržitelným. Klid a jistota se najednou dostávají do pozadí. Neustálá nařízení, která k ničemu nesměřují, zahlcení administrativou, nenastavení žebříčku hodnoty školství. Učitelé a ředitelé by dle mého úsudku měli taky trávit více času s dětmi, aby byla nastavena vzájemná pohoda, soužití, důvěra. Děti, studenti, rodiče by věděli, že jsme tady pro ně. Můj názor je takový: pokud bude takový styl řízení pokračovat, školství upadne hlouběji, než je.

Ve své práci za 20 let přímé pedagogické činnosti se snažím hodnotit sama sebe. Nejsem dokonalá (to není nikdo z nás). Stoprocentně vím, že mě i přes takto těžce fungující systém naplňuje

práce s dětmi, ale přeji si, aby se neustále neměnili ministři školství. Rychlost v tomto směru je fakt šílená a nesmyslná.

Měsíc září byl pro naši školičku v celku normální. Děti se poměrně dobře sžily. Měla jsem obavy z toho, jak se děti k sobě budou chovat, protože tento rok je mnohem více chlapců než dívek.

Jak tak s nimi trávím plno času, tak jsme si říkala, že pro ně uděláme vše, co bude v našich silách. A to v pohledu pro rodiče, ale tam jak vidno bez vzájemné spolupráce se neobejdeme.

Již teď se chystáme na zimní období, které je u dětí plné očekávání různých překvapení. My si taky pro děti chystáme různá překvapení. Pevně věřím, že naplníme potřeby dětí a rodičů. Že budu i nadále oporou dětem, rodičům a pedagogům.

Přeji všem klidné prožití zbytku roku 2024.

Dětem přeji, aby byly pro své rodiče smyslem budoucnosti a měly možnost se odrazit od břehu životního koloběhu. V naší mateřské škole Vás kdykoliv rády uvidíme.

Anna Hošková

Naši jubilanti

V září oslavil 75 let
pan **Stanislav MLYNÁŘ**.

V říjnu slaví 75 let
paní **Hedvika JEREMKOVÁ**
a 70 let

paní **Libuše PACÁKOVÁ**.
Všem našim jubilantům
Srdečně blahopřejeme.

DÝNĚ ZA OKNO

26. 10. 2024
13:00

KNIHOVNA
MALÁ MORAVA

PŘIJĎTE SI S DĚTI VYDLABAT ORIGINÁLNÍ DÝNI

DÝNĚ ZAJIŠTĚNY

Snímek z Vítání nových občánků naší obce na obecním úřadě 1. července 2024.

Foto archiv obecního úřadu

Chystané změny jízdních řádů

Od 15. prosince letošního roku začnou platit nové jízdní řády vlaků a autobusů. Jejich tvůrci byli vedeni snahou zajistit připoje na páteřní vlakové spoje.

Předně od nového jízdního řádu budou jezdit vlakové spoje v traťovém úseku Lichkov – Hanušovice už denně, ne tedy jen o prázdninách a víkendech jako doposud.

Změny se týkají také následných autobusových linek.

Změny na lince 700951 Králíky – Hanušovice (Pardubický kraj)

Vzhledem k zavedení každodenního vlakového provozu je linka omezena na 4 páry spojů. Je doplněn nový pár spojů do Hanušovic na osmou hodinu ranní. V součtu s vlaky tak bude zajištěno spojení z Králík do Hanušovic pravidelně každé dvě hodiny od 6.00 do 18.00 hodin.

V zastávce Králíky, žel. st. budou zajištěny připoje na vlaky směr Moravský Karlov. To znamená, že každé dvě hodiny bude mít spojení do Hanušovic (s přestupem) i Červená Voda.

Odpolední spojení z Králík na Malou Moravu bude navíc doplněno „olomouckou“ linkou 932227. Odjezd bude cca 13:40 z Králík.

Změny na lince 930 227 (Olomoucký kraj)

Oba dopolední spoje se dlouhodobě liší tím, že spoj č. 9, jedoucí v pondělí a čtvrtky, zajišťují do Žlebu (10:47 Hanušovice, žel. st. – 12:03 Malá Morava, Vysoký Potok, prodejna), zatímco spoj

č. 11, jedoucí v úterý, středy a pátky, nezajíždí do Žlebu (10:47 Hanušovice, žel. st. – 11:52 Malá Morava, Vysoký Potok, prodejna). Autobus v prostoji ve středu jezdí jako spoj č. 7 (10:20 Hanušovice, Potraviny – 10:32 Hanušovice, Vysoké Žibřidovice, točna – 10:42 Hanušovice, žel. st.).

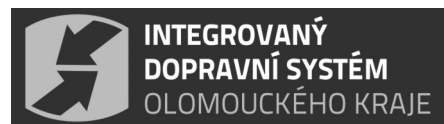
Na Olomouckém kraji navrhli sjednocení spojů č. 9 a 11 do jediného spoje č. 9 jedoucího v pracovní dny vždy s obsluhou Žlebu (10:15 Hanušovice, žel. st. – 11:40 Králíky, aut. st.) a vždy s přestupní vazbou od linky 930209 ze Šumperku (přij. 10:16 Hanušovice, Potraviny).

V této souvislosti je třeba připomenout, že v souvislosti s rozšířením železniční dopravy dochází na základě požadavku Pardubického kraje k prodloužení linky 227 do Králík a k dalším změnám na linkách 209, 216, 228 a 700951.

Návrhy jízdních řádů linek 209, 216, 227 a 228 byly zveřejněny 27. 8. 2024, návrh jízdního řádu linky 700951 v září zaslali zástupci Pardubického kraje.

Všechny nově platné jízdní řády vlaků a autobusů přineseme v posledním letošním čísle dvouměsíčníku Devítka. Dosud projednané a schválené jízdní řády najdete na webových stránkách obou dotčených krajů.

Antonín Marinov, starosta

Dotazník: Klimatické změny v obci

Najděte si chvíli a vyplňte nám dotazník pro posouzení klimatických změn na území naší obce, který je jedním z důležitých zdrojů informací pro zpracování dokumentu SECAP.

Cílem projektu SECAP Horní Pomoraví je zpracování dokumentu pod názvem Akční plán pro udržitelnou energii a klima. Jedná se o komplexní strategický a plánovací dokument v oblasti udržitelné energetiky a klimatu, zohledňující doposud zpracované strategické dokumenty

MAS Horní Pomoraví a zapojených obcí.

Dotazník můžete vyplnit buď v papírové podobě na formuláři, který naleznete v této Devítce na straně 7 a 8, nebo elektronicky po načtení QR kódů na stránce 4. Vyplněné papírové dotazníky nám prosím doručte na adresu obecního úřadu nejpozději do 22. 10. 2024.

Děkujeme za Váš čas.

Antonín Marinov, starosta

Dotazník pro obyvatele MAS Horní Pomoraví (doprava a úsporné opatření)

Prosíme vás o vyplnění tohoto stručného dotazníku. Cílem je zjistit převážně jakým způsobem se změnila zvyklosti ohledně dopravy domácností za posledních 10 let. Údaje prosím vyplňte za celou vaši domácnost. V případě, že bydlíte v MAS Horní Pomoraví méně než 10 let, ponechte druhou část dotazníku prázdnou. Vyplnění dotazníku vám zabere pouze pár minut.

Děkujeme za spolupráci

Asitis s.r.o. (zpracovatel dokumentu SECAP) a MAS Horní Pomoraví o. p. s.

Současnost (za rok 2023)

1. Název obce: _____

2. Počet členů domácnosti: _____

3. Počet dospělých členů domácnosti: _____

4. Počet automobilů v domácnosti: _____

5. Plánujete v současnosti (popřípadě v blízké budoucnosti) úsporná opatření?

☐ Pořízení fotovoltaické elektrárny (FVE) ☐ Zateplení domu ☐ Změna vytápění, např. tepelné čerpadlo	☐ Pořízení elektromobilu ☐ Úsporné osvětlení ☐ Úsporné opatření již mám ☐ Neplánuji žádná úsporná opatření ☐ Jiné

Údaje o automobilu (současnost) Následující údaje o nájezdu kilometrů a spotřebě vyplňte samostatně pro každé vozidlo. Pokud údaje neznáte, uveďte alespoň odhad.

6. Máte vlastní vozidlo?

- ☐ Ano
 ☐ Ne

Vypište údaje o každém vlastním vozidle:	AUTO 1:	AUTO 2:	AUTO 3:
roční nájezd kilometrů			
spotřeba (l/100 km, kWh/100 km)			
typ paliva (benzín, nafta, LPG, CNG, elektřina, hybridní- benzín/elektřina, benzín/LPG)			

7. Máte firemní vozidlo?

- ☐ Ano
 ☐ Ne

8. Vypište údaje o firemním vozidle (soukromý i pracovní účel):

	AUTO 1:	AUTO 2:	AUTO 3:
roční nájezd kilometrů			
spotřeba (l/100 km, kWh/100 km)			
typ paliva (benzín, nafta, LPG, CNG, elektřina, hybridní- benzín/elektřina, benzín/LPG)			

9. Další pravidelně využívané dopravní prostředky

☐ Jízdní kolo	☐ Elektrokoloběžka	☐ Autobus
☐ Elektrokolo	☐ Motocykl	☐ Vlák
☐ Koloběžka		

Stav v roce 2019

10. Počet členů domácnosti: _____

11. Počet dospělých členů domácnosti: _____

12. Počet automobilů v domácnosti: _____

Údaje o automobilu (v roce 2019) Následující údaje o nájezdu kilometrů a spotřebě vyplňte samostatně pro každé vozidlo. Pokud údaje neznáte, uveďte alespoň odhad.

13. Měli jste vlastní vozidlo?

- ☐
- Ano
- ☐
- Ne

Vypište údaje o každém vlastním vozidle:	AUTO 1:	AUTO 2:	AUTO 3:
roční nájezd kilometrů			
spotřeba (l/100 km, kWh/100 km)			
typ paliva (benzín, nafta, LPG, CNG, elektřina, hybridní- benzín/elektřina, benzín/LPG)			

14. Využívali jste firemní vozidlo?

- ☐
- Ano
- ☐
- Ne

15. Vypište údaje o firemním vozidle (soukromý i pracovní účel):

	AUTO 1:	AUTO 2:	AUTO 3:
roční nájezd kilometrů			
spotřeba (l/100 km, kWh/100 km)			
typ paliva (benzín, nafta, LPG, CNG, elektřina, hybridní- benzín/elektřina, benzín/LPG)			

16. Další pravidelně využívané dopravní prostředky

- ☐
- Jízdní kolo
-
- ☐
- Elektrokolo
-
- ☐
- Koloběžka
-
- ☐
- Elektrokoloběžka
-
- ☐
- Motocykl
-
- ☐
- Autobus
-
- ☐
- Vlák

Zápis z 11. Zasedání Zastupitelstva obce Malá Morava, konaného dne 26. 9. 2024 od 16.00 hod. v kulturním domě Malá Morava

Poznámka: Tento zveřejněný Zápis je anonymizovaný z důvodu dodržení přiměřenosti rozsahu zveřejňovaných osobních údajů podle zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů v platném znění. Zveřejněné osoby jsou zde uvedené s jejich souhlasem. Do úplné verze Zápisu mohou v případě potřeby na obecním úřadě kdykoli nahlédnout občané obce od 18 let věku s trvalým pobytem na území obce, fyzické osoby - vlastníci nemovitostí (staveb, bytů, pozemků) na území obce a cizí státní příslušníci, kteří mají trvalý pobyt na území obce. Jiné fyzické osoby a osoby právnické mají možnost získat informace z jednání zastupitelstva obce na základě zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím.

Přítomní členové zastupitelstva obce:

Walter Köhler (1), Jan Kouřil (2), Antonín Marinov (3), Pavel Morong (4), Štěpán Morong (5), Ing. Maxmilián Ščambura (7), Rostislav Ščambura (8), Mgr. Olga Temňáková (9)

Nepřítomní členové zastupitelstva obce:

Karel Svoboda (6)

Přítomní občané:

P. P., A. H., Ing. J. R., M. Š., K. M., J. M., A. U., J. U.

Hlasování zastupitelů: (+) pro, (-) proti, (o) zdržel se hlasování, (x) nepřítomen

Starosta obce v 16:00 hodin zahájil zasedání zastupitelstva obce a sdělil, že veřejnost byla o svolání zastupitelstva informována oznámením vyvěšeným na úřední desce a na webových stránkách obce. Členové zastupitelstva obdrželi pozvánku. Je přítomna nadpoloviční většina členů zastupitelstva, tudíž je, podle ustanovení zákona o obcích, zastupitelstvo usnášeníschopné. Zápis z předešlého jednání byl ověřovateli podepsán, k nahlédnutí je na obecním úřadě v Malé Moravě.

1. Schválení programu

Starosta seznámil přítomné s návrhem programu, který byl zveřejněn spolu s pozvánkou na úředních deskách obce:

1. Schválení programu jednání.
2. Určení zapisovatele z jednání.
3. Určení ověřovatelů z jednání.
4. Mezitímní závěrka 1-6/2024.
5. Výsledek hospodaření 1-8/2024.
6. Rozpočtové opatření.
7. Žádost o navýšení rozpočtu MŠ.
8. Rozpočtové opatření MŠ.
9. Opatření starosty.
10. Snížení kapacity MŠ.
11. Směna pozemků.
12. Smlouvy o věcném břemenu.
13. Smlouvy o smlouvě budoucí.
14. Pronájmy bytů.
15. Souhlasy se stavbami.
16. Poskytnutí půjček FRB.
17. Žádost o převod pozemků.
18. Smlouva o dopravní obslužnosti.
19. Smlouva o spolupráce SECAP.
20. Smlouva o dílo na zateplení domů.
21. Obecně závazná vyhláška.
22. Informace o dotacích.
23. Revize knihovnických fondů.
24. Smlouva o nákupu traktoru.
25. Čerpání vodoohospodářského fondu.
26. Hřiště Malá Morava.
27. Závěr jednání.

Starosta navrhl doplnit program jednání o bod „Provádění prací napojení nového vodního zdroje“. Vyzval přítomné k dalším návrhům nebo diskuzi. Do diskuze se nikdo nezapojil.

2024/11/01: ZO Malá Morava schvaluje zařazení bodu „Provádění prací napojení nového vodního zdroje“ na program 11. zasedání zastupitelstva obce konaného dne 26. 9. 2024.

Hlasování: 8:0:0 (schváleno)

Dále nechal hlasovat o schválení doplněného programu jednání.

2024/11/02: ZO Malá Morava schvaluje doplněný program 11. zasedání zastupitelstva obce konaného dne 26. 9. 2024.

Hlasování: 8:0:0 (schváleno)

2. Určení zapisovatele z jednání

Starosta určil zapisovatelkou zápisu z jednání paní Simonu Pospichalovou.

3. Určení ověřovatelů zápisu

Starosta obce určil ověřovatelem zápisu z jednání Ing. Maxmiliána Ščamburu a Jana Kouřila.

4. Mezitímní závěrka 1-6/2024

Starosta seznámil přítomné s pololetní mezitímní účetní závěrkou. Starosta otevřel diskuzi. Do diskuze se nikdo nepřihlásil.

ZO Malá Morava bere na vědomí zveřejnění a obsah mezitímní účetní závěrky za období 1-6/2024.

5. Výsledek hospodaření obce za 1-8/2024

Starosta obce seznámil přítomné s výsledkem hospodaření obce v uvedeném období. Starosta otevřel diskuzi. Do diskuze se nikdo nepřihlásil.

ZO Malá Morava bere na vědomí zprávu o výsledku hospodaření obce v období leden až srpen 2024.

6. Rozpočtové opatření obce

Zastupitelstvo obce projednalo rozpočtové opatření č. 100013/2024, včetně důvodové zprávy. Rozpočet byl navýšen v příjmech i ve výdajích o 5.738.507,00 Kč. Starosta otevřel diskuzi. Ing. Ščambura se dotazoval na konkrétní položku rozpočtových změn.

2024/11/03: ZO Malá Morava schvaluje rozpočtové opatření č. 100013/2024, jehož znění je přílohou č. 1. tohoto zápisu.

Hlasování: 8:0:0 (schváleno)

7. Žádost o navýšení rozpočtu MŠ

Ředitelka Mateřské školy Malá Morava, Anna Hošková, DiS, požádala zřizovatele o navýšení provozního příspěvku na rok 2024 o 35.000,- Kč. Starosta otevřel diskuzi. Do diskuze se nikdo nepřihlásil.

2024/11/04: ZO Malá Morava schvaluje navýšení rozpočtu Mateřské školy Malá Morava – provozního příspěvku o 35.000,- Kč.

Hlasování: 8:0:0 (schváleno)

8. Rozpočtové opatření MŠ

Starosta seznámil přítomné se žádostí ředitelky MŠ Malá Morava o změnu schváleného rozpočtu na rok 2024, a to formou Rozpočtového opatření č. 2/2024. Příjmy i výdaje se navyšují o 38.784,- Kč z důvodu přijetí daru a navýšení provozní dotace. Starosta otevřel diskuzi. Do diskuze se nikdo nepřihlásil.

2024/11/05: ZO Malá Morava schvaluje Rozpočtové opatření Mateřské školy Malá Morava č. 2/2024.

Hlasování: 8:0:0 (schváleno)

9. Provedená opatření starosty

Starosta předložil zastupitelům opatření č. 18, 17, 15, 14 a 12/2024, kterými starosta obce schvaluje a provádí rozpočtové opatření č. 100008, 100009, 100010, 100011 a 100012/2024. Tato opatření jsou přílohou č. 2 zápisu.

Dále přítomné seznámil s Opatřeními starosty č. 9, 10, 11, 13 a 16/2024, kterými schvaluje další činnosti ve své pravomoci. Starosta otevřel diskuzi. Do diskuze se nikdo nepřihlásil.

ZO Malá Morava bere na vědomí opatření starosty.

10. Snížení kapacity MŠ

Starosta přivítal na jednání ředitelku MŠ Malá Morava, paní Annu Hoškovou, DiS., a předal jí slovo, aby odůvodnila svoji žádost. Starosta poté otevřel diskuzi. Mgr. Olga Temňáková se dotazovala, zda snížení kapacity nějak ovlivní financování školky.

2024/11/06: ZO Malá Morava souhlasí se snížením kapacitního počtu dětí v MŠ Malá Morava na 22 dětí.

Hlasování: 8:0:0 (schváleno)

11. Směna nemovitostí

Na minulém jednání zastupitelstva byl schválen záměr směny nemovitostí, který byl zároveň zveřejněn na úředních deskách. Manželé P., bytem xxx, po obci směnou požadují část pozemku p. č. 361/4, ostatní plocha v k. ú. Křivá Voda, který užívají jako zahradu. Obci nabízejí pozemek p. č. 1424/4, trvalý travní porost v k. ú. Malá Morava. Směna je možná za předpokladu, že žadatelé uhradí rozdíl v ceně směňovaných pozemků a veškeré náklady související se směnou pozemků.

2024/11/07: ZO Malá Morava schvaluje směnu části pozemku p. č. 361/2, tj. podle Geometrického plánu č. 66-35/2024 nově vzniklého pozemku p. č. 361/4, ostatní plocha, ostatní komunikace o výměře 155 m² ve vlastnictví obce, za pozemek p. č. 1424/4, trvalý travní porost o výměře 200 m² v k. ú. Malá Morava ve vlastnictví P. a S. P., bytem xxx, za podmínky, že manželé P. uhradí obci rozdíl cen pozemků ve výši 13.100,- Kč a veškeré další náklady spojené se směnou nemovitostí.

Hlasování: 8:0:0 (schváleno)

12. Smlouvy o věcném břemenu**- Malá Morava**

Z jednacího sálu odešel pan Walter Köhler.

Společnost ELRAM JS, s. r. o., požádala obec o podpis smlouvy o zřízení věcného břemene. Starosta vyzval k diskuzi, do diskuze se nikdo nepřihlásil.

2024/11/08: ZO Malá Morava schvaluje uzavření smlouvy o zřízení věcného břemene – služebnosti č. IP-12-8031695/VB/002, která je součástí přílohy č. 3 tohoto zápisu, se společností ČEZ Distribuce, a. s.

Hlasování: 7:0:0 (schváleno)

- Sklené

Společnost ELRAM JS, s. r. o., požádala obec o podpis smlouvy o zřízení věcného břemene. Starosta vyzval k diskuzi, do diskuze se nikdo nepřihlásil.

2024/11/09: ZO Malá Morava schvaluje uzavření smlouvy o zřízení věcného břemene – služebnosti č. IP-12-8032023/VB/002, která je součástí přílohy č. 4 tohoto zápisu, se společností ČEZ Distribuce, a. s.

Hlasování: 7:0:0 (schváleno)

13. Smlouvy o smlouvě budoucí

Společnost PEN – projekty energetiky s. r. o., Pardubice, připravuje projektovou dokumentaci ke stavbě „VN 347 - Hanušovice, Vlaské, VNv“. Starosta předložil návrh smlouvy o smlouvě budoucí na zřízení věcného břemene, smlouvu o zřízení služebnosti inženýrské sítě a dohodu o právu provést stavbu.

Na jednání se vrátil pan Walter Köhler.

Starosta vyzval k diskuzi, do diskuze se nikdo nepřihlásil.

2024/11/10: ZO Malá Morava schvaluje uzavření Smlouvy o budoucí smlouvě o zřízení věcného břemene a dohodu o umístění stavby č. IE-12-8007654, která je součástí přílohy č. 5 tohoto zápisu, se společností ČEZ Distribuce, a. s.

Hlasování: 8:0:0 (schváleno)

14. Pronájmy bytů

Před zahájením projednávání tohoto bodu programu starosta přítomné informoval, podle ustanovení zákona č. 159/2006 Sb., o střetu zájmu, o potenciálním osobním zájmu na projednávání záležitosti. Jeden ze žadatelů je totiž jeho příbuzným. Obec nabídla k pronájmu 2 volné byty na adrese Malá Morava 88 a Podlesí 38. Oznámení o volných bytech - záměr pronájmu byl zveřejněn na úřední desce. O byty požádali dva žadatelé, pan J. Š., bytem xxx, projevil zájem o byt čp.38 v Podlesí, slečna K. P., bytem xxx, má zájem o byt čp. 88 v Malé Moravě. K. P. získala 38 bodů, J. Š. získal 35 bodů. Starosta vyzval k diskuzi, do diskuze se nikdo nepřihlásil.

2024/11/11: ZO souhlasí s uzavřením nájemní smlouvy na byt v Podlesí čp. 38 s panem J. Š., trvale bytem xxx, a nájemní smlouvy na byt v Malé Moravě čp. 88 se slečnou K.P., trvale bytem xxx.

Hlasování: 8:0:0 (schváleno)

15. Souhlasy se stavbami**- Přípojka NN Podlesí**

Společnost Emontas s. r. o. požádala o souhlas se stavbou elektrické přípojky „Podlesí-p. č. 166, přípojka NN“ na pozemku ve vlastnictví obce p. č. 1879/1 v k. ú. Podlesí-město. Starosta vyzval k diskuzi, do diskuze se nikdo nepřihlásil.

2024/11/12: ZO Malá Morava souhlasí s umístěním a realizací stavby „K Podlesí – p. č. 166, přípojka NN“ za účelem nové el. přípojky v obci Malá Morava, k. ú. Podlesí-město.

Hlasování: 6:0:2 (schváleno)

1	2	3	4	5	6	7	8	9
+	+	+	+	+	×	0	0	+

- Přípojka NN Sklené

Společnost Emontas s. r. o. požádala o souhlas se stavbou elektrické přípojky „Sklené – p. č. 162/1, přípojka NN“. Stavba se nedotýká pozemků obce. Starosta vyzval k diskuzi, do diskuze se nikdo nepřihlásil.

2024/11/13: ZO Malá Morava souhlasí s umístěním a realizací stavby „Sklené- p. č. 162/1, přípojka NN“ za účelem nové el. přípojky v obci Malá Morava, k. ú. Sklené u Malé Moravy.

Hlasování: 6:0:2 (schváleno)

1	2	3	4	5	6	7	8	9
+	+	+	+	+	×	0	0	+

- Příprava k prodloužení vodovodního řádu

O. C., bytem xxx, požádal obec o vyjádření k předprojektové přípravě k prodloužení vodovodního řádu v Podlesí, k parcele p. č. 561/5 v nově zastavitelné části obce, ve vlastnictví soukromé osoby. Po diskuzi bylo navrženo, že starosta obce zajistí do příštího jednání materiály k rozhodnutí a vyjádření. Pavel Morong se dotazoval, jestli si to všechno bude žadatel financovat? Ano.

2024/11/14: ZO Malá Morava souhlasí s přípravou materiálů na příští jednání zastupitelstva k rozhodnutí o žádosti.

Hlasování: 8:0:0 (schváleno)

16. Poskytnutí půjček FRB

Na základě zveřejněné výzvy k předkládání žádostí o poskytnutí půjček z Fondu rozvoje bydlení byla přijata jedna žádost. Starosta vyzval k diskuzi, do diskuze se nikdo nepřihlásil.

2024/11/15: ZO Malá Morava schvaluje poskytnutí půjčky z Fondu rozvoje bydlení paní M. M., bytem xxx, ve výši 90.000,- Kč na výměnu kotle v domě na Malé Moravě čp. 73.

Hlasování: 8:0:0 (schváleno)

17. Žádost o převod pozemků

Zastupitelstvu obce byl předložen návrh na podání žádosti o bezúplatný převod pozemků (nebo jejich částí) p. č. 132/1, 132/4, 135/5 a 132/6 v k. ú. Vysoký Potok z vlastnictví ČR, Státního pozemkového úřadu. Starosta vyzval k diskuzi, do diskuze se nikdo nepřihlásil.

2024/11/16: ZO Malá Morava schvaluje podání žádosti a bezúplatný převod pozemků (nebo jejich částí) p. č. 132/1, 132/4, 135/5 a 132/6 v k. ú. Vysoký Potok do vlastnictví obce Malá Morava.

Hlasování: 8:0:0 (schváleno)

18. Smlouva o dopravní obslužnosti

Zastupitelstvu obce byl předložen návrh Smlouvy o poskytnutí příspěvku na zajištění dopravní obslužnosti Olomouckého kraje. Starosta vyzval k diskuzi, do diskuze se nikdo nepřihlásil.

2024/11/17: ZO Malá Morava schvaluje uzavření Smlouvy o poskytnutí příspěvku na zajištění dopravní obslužnosti Olomouckého kraje s Olomouckým krajem. Smlouva je přílohou č. 6 tohoto zápisu.

Hlasování: 8:0:0 (schváleno)

19. Smlouva o spolupráci SECAP

Zastupitelstvu obce byl předložen návrh Smlouvy o spolufinancování projektu – SECAP Horní Pomoraví mezi Obcí Malá Morava a MAS Horní Pomoraví, o. p. s. Starosta vyzval k diskuzi, do diskuze se nikdo nepřihlásil.

2024/11/18: ZO Malá Morava schvaluje uzavření Smlouvy o spolufinancování projektu „SECAP Horní Pomoraví“ mezi Obcí Malá Morava a MAS Horní Pomoraví o. p. s. Smlouva je přílohou č. 7 tohoto zápisu.

Hlasování: 8:0:0 (schváleno)

20. Smlouva o dílo na zateplení domů

Starosta informoval přítomné o situaci při uzavírání smlouvy se společností REAL EXPERT BAUSERVIS s. r. o., Nádražní 142/20, M. Ostrava, a o návrhu na uzavření smlouvy nové. Proběhla všeobecná diskuze, navrženo bylo v současné době nepokračovat v projektové činnosti. Starosta nechal hlasovat o neschválení nové smlouvy.

2024/11/19: ZO Malá Morava neschvaluje uzavření nové smlouvy o dílo se společností REAL EXPERT BAUSERVIS.

Hlasování: 8:0:0 (schváleno)

21. Obecně závazná vyhláška

Zastupitelé byli seznámeni s upravenou Obecně závaznou vyhláškou obce Malá Morava o stanovení obecního systému odpadového hospodářství. Starosta vyzval k diskuzi, do diskuze se nikdo nepřihlásil.

2024/11/20: ZO Malá Morava schvaluje Obecně závaznou vyhlášku obce o stanovení obecního systému odpadového hospodářství s účinností od 1. 1. 2025.

Hlasování: 8:0:0 (schváleno)

22. Informace o dotacích

Starosta informoval o probíhajících dotačně podpořených akcích. Jedná se o nákup lesní techniky-traktoru – předpokládané náklady 1.950.000,- Kč bez DPH, výše dotace až 50 %, nákup příkopového mulčovače na údržbu cest – předpokládané náklady 300.000,- Kč bez DPH, výše dotace až 70 %, pořízení fotovoltaických elektráren na budovu obecního úřadu a mateřské školy – předpokládané náklady 2.200.000,- Kč, výše dotace cca 63 % a nový posilový zdroj vody v Podlesí, kde je předpokládána dotace cca 1.970.000,- Kč, tj. 70 % z plánovaného základu pro stanovení podpory. Starosta vyzval k diskuzi, do diskuze se nikdo nepřihlásil.

ZO Malá Morava bere na vědomí informace o dotačně podpořených akcích.

23. Revize knihovních fondů

Starosta seznámil přítomné se zprávou o revizi knihovních fondů v Obecní knihovně Malá Morava a návrhem na vyřazení knihovních fondů z této knihovny. Starosta vyzval k diskuzi, do diskuze se nikdo nepřihlásil.

2024/11/21: ZO Malá Morava schvaluje návrh na vyřazení knihovních fondů z Obecní knihovny Malá Morava a bere na vědomí zprávu o revizi knihovních fondů v této knihovně.

Hlasování: 8:0:0 (schváleno)

24. Smlouva o nákupu traktoru

Starosta předložil ke schválení návrh Kupní smlouvy č. 24/40 na dodávku 1 ks kolového traktoru ZETOR Proxima, včetně souvisejícího poptávkového řízení, přijatých nabídek a požadovaného cenového marketingu. I když je pravomocí starosty v naší obci, dle zákona o obcích, obdobné smlouvy schvalovat a podepisovat, přesto je smlouva předložena ke schválení zastupitelstvem. V diskuzi vystoupil Ing. Maxmilián Ščambura s dotazem proč tedy smlouvu schvaluje zastupitelstvo, když si starosta udělá, co chce, je to alibismus. Pavel Morong se ptá na možnost zrušení kupní smlouvy, když nedostaneme dotaci. Ano, toto ustanovení smlouva má. Mgr. Olga Temňáková informovala o průběhu cenového marketingu, kdy v poptávce nemůže obec požadovat určitý typ stroje. Pan Walter Köhler konstatoval, že traktory Zetor jsou hodné poruchové. Ing. Maxmilián Ščambura se dotazoval, kdo stanovil parametry stroje do poptávkového řízení, je to špatně připravené a mělo se o tom diskutovat dříve. Žádný jiný návrh na usnesení nebyl vznesen, a proto starosta nechal hlasovat o uzavření kupní smlouvy.

2024/11/22: ZO Malá Morava schvaluje uzavření kupní smlouvy č. 24/40 o nákupu kolového traktoru ZETOR Proxima HS 110. Smlouva je přílohou č. 8 tohoto zápisu.

Hlasování: 7:0:1 (schváleno)

1	2	3	4	5	6	7	8	9
+	+	+	+	+	×	+	0	+

25. Čerpání vodohospodářského fondu

Starosta seznámil přítomné s návrhem na čerpání finančních prostředků z Fondu obnovy vodohospodářského majetku obce na navrženou výměnu 4 stávajících betonových poklopů za poklopy nerezové. Starosta vyzval k diskuzi, do diskuze se nikdo nepřihlásil.

2024/11/23: ZO Malá Morava schvaluje použití finančních prostředků z Fondu obnovy vodohospodářského majetku na výměnu 4 ks poklopů.

Hlasování: 8:0:0 (schváleno)

26. Hřiště Malá Morava

Starosta seznámil přítomné s dostupnými informacemi o zařízení sportovního hřiště, které provozoval spolek Alienteam.cz u školy na Malé Moravě, informacemi o majetkových a stavebních záležitostech, postoji farnosti k prodeji či pronájmu pozemku a provozování hřiště. Farnost přislíbila předložit návrh nájemní nebo kupní smlouvy. Starosta vyzval k diskuzi, do diskuze se nikdo nepřihlásil.

ZO Malá Morava bere na vědomí informace o hřišti na Malé Moravě.

27. Provádění prací napojení nového vodního zdroje

Starosta seznámil přítomné s průběhem stavby, při kterých bylo zjištěno, že stavba nemůže dále probíhat podle schválené projektové dokumentace a kalkulace. Vše je dokumentováno ve stavebním deníku. Při výkopových pracích zhotovitel narazil na skalnaté podloží, objevila se spodní voda ve výkopu, ČEZ změnil podmínky připojení k síti a podobně. Přesnou výši vícenákladů není možné k dnešnímu dni stanovit. Mgr. Olga Temňáková navrhla pověřit starostu podpisem dodatků ke smlouvě týkajících se změn a vícenákladů ve výši maximálně 30 % z celkových nákladů.

2024/11/24: ZO Malá Morava pověřuje starostu obce podpisem dodatků ke Smlouvě o dílo na vodní zdroj Malá Morava – Podlesí, týkajících se změn a vícenákladů, uzavřenou se společností BIOTREND MORAVA s. r. o., IČ: 25356917 až do výše 30 % celkových nákladů.

Hlasování: 8:0:0 (schváleno)

Starosta vyzval zastupitele obce k diskuzi.

Ing. Maxmilián Ščambura tlumočí požadavek M. T., aby obec odstranila plechovou boudu u hřiště ve Vojtíškově na pozemcích 1485/2 a 1484/2. Starosta prověří, zda pozemky nemá někdo propachtované.

Dále požaduje zlepšit komunikaci s obecním úřadem, požaduje hlásit v obecním rozhlasu například informace o konání zastupitelstev. Dále se ptá na systém fungování obecního rozhlasu a zálohování jeho provozu. Občané neměli například prostřednictvím rozhlasu žádné informace o odstávce elektrické energie během povodní. Starosta informoval o funkčnosti protipovodňových opatřeních, hlásících průtoků na řece Moravě, vodním toku Malá Morava a srážkoměrech ve Skleném a Podlesí a také rozhlasu, který je součástí tohoto systému. Mgr. Olga Temňáková požadovala informace o průběhu povodní a způsobených škodách. Starosta informoval o zatopených objektech a škodách na obecním majetku. Pavel Morong se ptá, jaké má povodí Moravy do budoucna plány. Podle ředitele povodí, se nyní řeší krizové záležitosti a poté se začnou projektovat jednotlivá opatření. Pan Walter Köhler by rád pořešil situaci v železničního mostu u nádraží.

Starosta vyzval k diskuzi občanů.

A. H., DiS. by ráda, aby se vytvořila parkovací místa u školky ve Vysočem Potoku. Ing. J. R. se dotazoval, v jaké fázi je směna pozemků na Křivé Vodě.

28. Závěr jednání

Žádné další dotazy či připomínky nebyly, a proto starosta obce Antonín Marinov poděkoval všem přítomným zastupitelům, občanům a hostům za účast na dnešním zasedání. V 17:30 hodin jednání ukončil.

Přílohy:

1. Rozpočtové opatření č. 100013/2024.
2. Opatření starosty č. 12, 14, 15, 17 a 18/2024.
3. Smlouva č. IP-12-8031695/VB/002.
4. Smlouva č. IP-12-8032023/VB/002.
5. Smlouva IE-12-8007654.
6. Smlouva o poskytnutí příspěvku na zajištění dopravní obslužnosti.
7. Smlouva o spolufinancování SECAP.
8. Kupní smlouva o nákupu kolového traktoru.

Zápis byl vyhotoven dne 7. 10. 2024

Ověřovatelé zápisu: Ing. Maxmilián Ščambura, Jan Kouřil
Zapsala: Simona Pospíchalová

Starosta obce: Antonín Marinov

OLŠOVÁČEK[©]

PŘÍLOHA PRO DĚTI

Papírový drak

Vyrobte si draka z papíru, který potěší nejen Vás, milé děti, ale také Vaše dospěláky.

Čas usychající bramborové natě a barevných západů slunce byl dříve také časem draků. Ale proč vlastně minulý čas? Udělat si vlastnoručně draka by měl umět každý správný kluk a samozřejmě také šikovné děvče i teď, v době počítačů a elektronických her. Ten pocit, kdy vám „kus papíru a dřívěk“ v rukou obživne, žádný počítač nenahradí. A pokud si na výrobu netroufnete, děti, samy, táta nebo máma Vám určitě rádi pomohou.

Zde je postup:

Budete potřebovat:

- dvě lehké dřevěné latky,
- arch tenkého bílého papíru nebo papír hedvábný,
- barevné papíry nebo krepový papír,
- tenký provázek na kostru a motouz na pouštění draka,
- ostrý nůž,
- nůžky,
- obyčejnou tužku, fixy a barvy,
- lepidlo na papír,
- kolíčky na prádlo.

Abychom měli z pouštění draka opravdu radost, je třeba při výrobě postupovat pečlivě a dodržovat přesnost. Drak by měl být vyroben z lehkého materiálu a jeho kostra (kříž) musí být dokonale souměrná.

1. Tyčky tvořící kostru draka uřízneme v poměru délek 3:2 (např. 60 a 40 cm nebo 90 a 60 cm). Kratší tyčku položíme přes delší ve 2/3 délky a svážeme provázkem do kříže.

2. Po obvodu kostry napneme špagátek tak, aby se tyčky neprohýbaly a provázek nebyl nikde prověšený. Aby provázek neklouzal, můžeme si udělat na koncích tyček zářezy.

3. Kostru položíme na arch papíru a se zhruba 3cm přesahem obkreslíme a obstříháme. Přesah ohneme, potřeme lepidlem a přilepíme přes provázkový obrys draka, zajistíme kolíčky a necháme uschnout. Je důležité, aby byl papír důkladně vypnutý po celé ploše.

4. Obličej draka můžeme pomalovat nebo polepit barevnými papíry.

5. Ocas draka bude tvořen provázkem s navázanými „bábrlaty“ – kousky krepového papíru nebo barevných papírů poskládaných do

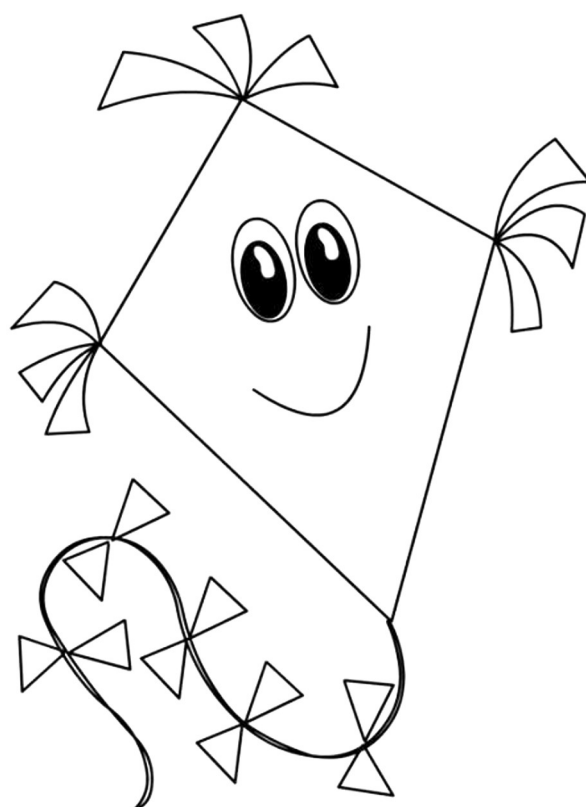
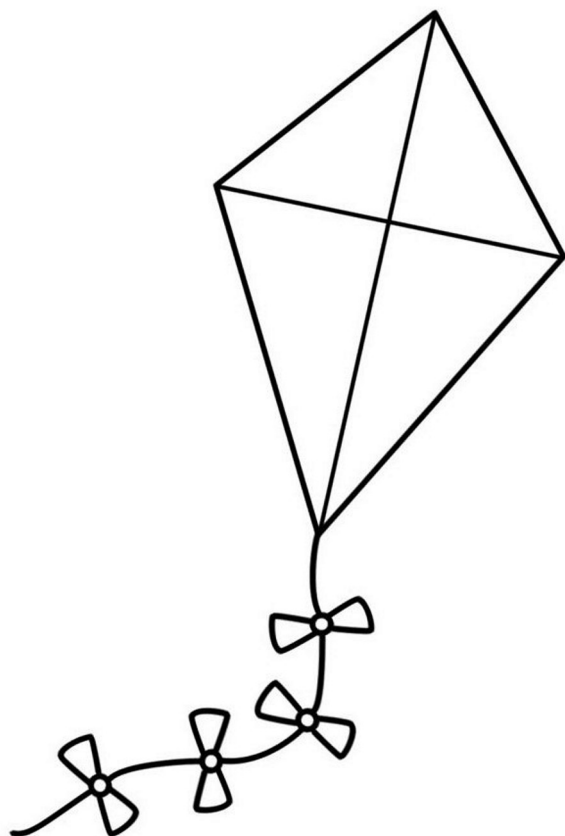

harmoniky a přivázaných v půli - pravidelně po celém provázku. Z bábrlat můžeme vytvořit i uši. Ovšem pozor, aby byly kousky stejně velké (jinak by se drak převažoval k jedné straně).

6. Na zadní straně draka navážeme na delší tyčku ovládací provázek.

Teď už stačí jen podzimní vítr, louka nebo pole a můžete pouštět. Hezkou zábavu!

*Olšováček připravila
Radka Morbacherová*

Spalováním papíru si mnoho lidí zničilo kamna

Pořízení nových krásných kamen je obvykle velkou událostí. Kvalitní kamna a jejich instalace nejsou zrovna levnou záležitostí, a tak celé akci předchází velké srovnávání, zvažování a výběr. Přesto, jak se ukazuje, mnoho lidí nemá základní znalosti o tom, jak následně taková kamna správně používat. Následky takové neznalosti se obvykle dostaví velice rychle ve formě zhoršující se funkce kamen až následně nutnosti je zcela odstavit. Málokdo si uvědomuje, že špatným používáním kamen může snadno dojít k jejich zásadnímu poškození. Výrobce, který následně přijme taková kamna na reklamaci, dokáže v laboratorii poznat víc, než se může zdát. A mnohdy pak reklamaci zamítne.

Zatopit v kamnech zvládne každé malé dítě

Ano, rozdělat oheň s využitím jakýchkoli prostředků, které máme po ruce, skutečně zvládne každé malé dítě. To ale neznamená, že uvedení kamen do chodu provede správným způsobem a že nedochází ke kumulaci problému, který jednoho dne vyvrcholí jejich poškozením. Problém je, že poškození se kumuluje postupně a není na první pohled vidět. Mnoho lidí proto vůbec neví, že něco dělá špatně. O následcích se dozví teprve, až když je pozdě a když jim to řekne výrobce v rámci reklamace.

Kamna nejsou popelnice

PET láhve, dřevo namořené různými chemikáliemi anebo třeba zbytky jídla? To vše se možná spálit dá, ale asi většina z nás dobře ví, že takové věci ke spalování určeny nejsou a už vůbec ne v kamnech. Představa, že k poškození kamen může dojít pouze v případě, že spalujeme toxický materiál, je však chybná. K jejich poškození může dojít i při pálení poměrně běžných materiálů, které jsou historicky v povědomí lidí uloženy jako spalovatelné. Obecně se dá říci, že samozřejmě spalovatelné jsou, avšak záleží na tom, jakým způsobem a při jaké teplotě. A tomu obvykle domácí krbová kamna nevyhoví.

Zaběhlé postupy už ucply nejeđen komín

Základním způsobem jak rozdělat oheň (tak, jak nás to naučili), je využitím papíru. To je asi první, co každého napadne. Pokud takto rozděláváme oheň na zahradě, jistě to není žádný problém. Při zapálení papíru v kamnech se však začnou dít věci, které si neumíme ani domyslet. Saze vzniklé jeho pálením totiž mají výjimečnou schopnost usazovat se ve skulinách kamen a v přechodu mezi kamny a komínem. Zde vytváří souvislou vrstvu, která nejen že poškozuje vnitřní povrch samotných kamen, ale zhoršuje schopnost tahu komínu. Výsledek je pak takový, že zhoršením tahu se snižuje i schopnost správně spalovat dřevo, které je v kamnech k topení použito. Problém je tak v tu chvíli dvojitý a vzájemně se podporuje. Možná si říkáte, že ta trocha papíru, který je využit při podpalu nemůže být pro-

blém. Bohužel opak je pravdou. Při pravidelném zatápění se usazenina vrství a problém graduje.

Problém může způsobit i špatné dřevo

Jak se ukazuje, není to ale jen o papíru. Problémovým topidlem v kamnech může být i samotné dřevo. Ano, čtete správně. Dřevo je sice surovinou, pro kterou jsou kamna vyrobená, musí však mít správné parametry. V základu se jedná o správnou vlhkost palivového dřeva. Ideálně někde kolem 15 %. Je-li dřevo přesušené, také to není zcela ideální. Je-li však moc vlhké dochází místo k hoření spíše k jeho sušení a také zvýšené kouřivosti, což má dopad na emise. To vše pak končí nejen v útrobách kamen, ale také v komíně. Následky jsou pak poměrně snadno předpokladatelné. Ucpání komína, jak se již ukázalo mnohokrát v minulosti, může vést i k velmi tragickým koncům.

Topit čistě není tak složité

Pro správné zatopení v žádném případě nepoužíváme papír. Ať už v jakékoli formě. Pokud nejsme schopni nasekat dřevo na malé části tak, abychom jej přímo zapálili krbovými sítkami, lze velmi účinně použít buď poměrně tradiční podpalovač ve formě pevného lihu anebo mo-

dernější ekologické zápalné svítky, tvořené stočeným dřevěným vláknem a namočené ve vosku. V obou případech je efekt v podstatě podobný a poškození kamen zde nehrozí. Mnoho lidí si říká, že nebude utrácet za tyto zbytečnosti, když může využít staré noviny, kterých má doma naskladněn přebytek. Jak jsme si však již vysvětlili výše, tato úspora pár korun se může brzy nehezky vrátit ve formě velkého prodělků.

Výrobce umí zjistit, co jsme v kamnech pálili

V případě, že dojde k poškození kamen díky našemu špatnému užívání, domněnka, že se z toho nějak vymluvíme, je liché. Výrobce, který řeší reklamaci, předá kamna do laboratoře, kde provedou rozbor usazenin. Z toho snadno pozná, jak byla kamna užívána. V případě, že se ukáže, že v nich byl spalován nesprávný materiál, může výrobce takovou reklamaci zamítnout. Nutno uznat, že v takovém případě se může jednat i o finanční škodu ve výši stovek tisíc korun. Majitelům, kteří nedodržovali základní pravidla správného topení v kamnech, pak zbudou pouze oči pro pláč.

Zdroj: drevostavitel.cz

Jak moc je člověku nebezpečný kloš jelení?

Lidově se kloši často říká létající klíště, ale ve skutečnosti nemá s klíšťaty nic společného. Kloš je sice hodně protivný, lechtá a škrábe člověka na kůži, občas i kousne, ale nebezpečný ve většině případů není. Největší zkušenosti mají s kloši houbaři, protože tyhle otravné mouchy se vyskytují právě v lese. Jak se proti klošům bránit, a jak moc nám pomůže repelent?

V jehličnatých i listnatých lesích se můžete prakticky po celou letní sezónu, tedy od června až do října, setkat s protivným létajícím hmyzem, klošem, kterého si většina lidí plete s klíštětem. Klíšťata však na rozdíl od klošů nikdy nemají křídla. A také si jich většinou, ve chvíli, kdy na vás vlezou, ani nevšimnete. To kloš o sobě dá prakticky okamžitě vědět, jakmile se dotkne vaší kůže. Lidově se téhle protivné potvůrce říká i lojnice, jelenice nebo postraňák.

Kloš jelení (*Lipoptena cervi*) a kloš (*Lipoptena fortisetosa*)

V našich lesích se vyskytují dva druhy klošů. Kloš jelení, který o člověka zájem příliš nejeví, protože objektem jeho zájmu jsou jeleni, srnci nebo daňci. Pokud se objeví na člověku, je to spíše omylem. Pak jsou tu ovšem kloši, kteří zatím nezískali ani české jméno, a ti na člověka nalétnou častěji, i když se opět jedná spíše o omyl. Kloši se vyskytují na celém území naší republiky, většinou v nížinách, méně v podhorských oblastech a na horách.

Jak vypadá kloš

Kloš náleží mezi dvoukřídly hmyz, stejně jako mouchy. Křídla však mají kloši pouze dočasně, jakmile najdou svého hostitele, křídla odpadnou a kloš se pevně uchytí malými drápkami k srsti zvířete. Kloš dorůstá do velikosti asi 4-5 mm, má ploché, ochlupené tělíčko a v poměru k tělu vý-

razné a silné nohy, opatřené pevnými drápkami.

Kloš je spíš protivný než nebezpečný

Právě malé dráčky činí kloše tak protivným. Jakmile totiž kloš na člověka nalétně, ucítíte nepříjemné škrábání na kůži a pokud se uchytí na oblečení, nejde jen tak snadno setřepat. Proto není dobré oblékat si do lesa na houby svetr nebo fleecovou mikinu, raději lehkou bundu s hladkým povrchem. Bohužel na kloše neplatí nastříkání repelentu na oděv ani na kůži.

Co dělá kloš a jak vypadá kousnutí od kloše

Vzhledem k tomu, že létat mohou pouze čerstvě vylíhnutí jedinci, dochází k přenosu jakéhokoliv onemocnění jen velmi zřídka, boreliózy ani encefalitidy se tak bát nemusíte.

Přestože se samci i samičky klošů živí krví hostitele, na člověka usedají opravdu omylem a krev člověka je nezajímá. Pokud člověka kousnou, pak je to spíš tím, že se dostali pod oblečení a cítí se ohroženi. Přesto kousnutí od kloše má za následek jen malé zarudnutí, které po několika dnech zmizí.

Jak se zbavit kloše

Z oblečení je většinou třeba kloše po jednom ručně odstranit, vyklepat bundu většinou nestačí. Pokud se kloš usadí ve vlasech nebo vašemu psovi v srsti, pak pomůže vyčesání jemným hřebenem.

Simona Sedláčková

Naše krásná zahrada

UZÁVĚRKA

příštího čísla

bude

10. prosince 2024

Pozor na moly ve vlašských ořeších

Nejeden chovatel středních a velkých papoušků v těchto dnech začíná sbírat vlašské ořechy. Je to zhruba týden či čtrnáct dnů, co ořechy začaly padat a tím odstartovala jejich každoroční sklizeň. A také boj s jedním problémem, který neodmyslitelně patří ke skladování vlašských ořechů, totiž s potravinovými moly. Zkušenosti s nimi má snad každý, kdo někdy vlašské ořechy sušil a posléze skladoval doma při pokojové teplotě. Vyhnout se těmto škůdcům nejde: donesete si je nevědomky už přímo v nasbíraných ořeších. Dá se ale leccos podniknout proti tomu, aby se vám moli nerozlezli po celém bytě, a především v kuchyni a ve spíži, kde byste se jich potom zdlouhavě a náročně zbavovali.

Jako majitel rodinného domu se zahradou, kde stojí obrovský osmdesátiletý ořech, mám se sběrem, sušením a skladováním vlašských ořechů bohaté zkušenosti. A bohužel i s potravinovými moly (respektive zavíječi moučnými, což je jejich správný název). Začíná to už na podzim, kdy je třeba spadané ořechy každý den sbírat a dávat sušit na síta nebo do lyspek. Přes den je ideální nechávat je venku na vzduchu a na slunci, ale nesmí zmoknout (to by potom mohly uvnitř začít plesnivět). A na noc se musí přenést do suchého vzdušného prostředí, ideálně do dílny, garáže, prádelny, prostě do poměrně velkého prostoru, kde není přes noc vlhko jako venku.

Půda je skvělá věc, ale v létě se mění v množivnu molů

Někdo nechává ořechy ve dne v noci na balkoně, dokud nevyschnou, ale noční vlhkost jim může škodit. Navíc se k nim můžou dostat právě zavíječi. Problém nastává až při uskladnění. Ořechy dlouho nevydrží v pokojové teplotě, po několika týdnech mohou žluknout. V teple se také daří larvám zavíječů, takže velice rychle rostou, kuklí se a brzy létá po bytě první generace „motýlků“. Je dobré to zarazit ještě před touto první generací, protože potom už nezbyvá než všechny ořechy vyhodit a pustit se do vybíjení zavíječů v uskladněných potravinách. Jenže jak tedy skladovat ořechy, aby se z nich nestala líheň zavíječů? Dlouho jsem si myslel, že stačí ořechy na podzim nasypat do přepravek a přenést na půdu.

Na půdě mívaly ořechy už naše babičky, ale popravdě řečeno si nepamatuji, jak to u nich fungovalo se zavíječi. U mě bylo vše dobré před podzim a zimu. Na půdě bylo chladno, ořechy byly na vzduchu a zavíječi, pokud se v některých ořeších skrývali, byli ztuhlí. Jenže s jarem a létem se z půdy stala velmi horká místnost, kde se zavíječům dařilo opravdu náramně. Byť entomolog se specializací na tyhle potvůrky, asi bych zajásal. Takhle jsem na půdu chodil vždy jen pro kbelíček ořechů a ty jsem hned přenesl do velkého mrazáku, odkud jsem odebíral denní dávky pro papoušky. Při půlení zmrzlých ořechů jsem často narážel na zmrzlé moučné červy. S končícím létem se situace na půdě stávala neúnosnou a začátkem podzimu zbytek ořechů letěl i se zavíječi do popelnice.

Mrazák jako spolehlivý zabiják zavíječů

Jeden rok jsem zkoušel ořechy v přenoskách zimovat v dílně ve starém polorozpadlém domečku vedle rodinného domu. Tam se sice moli neukázali, ale jednoho dne jsem si všiml, že se v přenosce něco hnulo, zvedl jsem ji a pod ní se rozuteklo snad dvacet myší. A propos myši. V zimě se sice na půdě neukázal ani jeden zavíječ, ale zato se zřejmě z větvi ořechu, které trčely nad střechu domu, k ořechům dostaly myši. A nenapadlo je nic lepšího než si v noci kutálet ořechy na půdě, takže jsem je musel postupně zlikvidovat pastičkami. Do dalšího roku vstupuji se dvěma nápady: část ořechů, jakmile budou dostatečně prosušené, napůlím a dám rovnou do mrazáku. Část zavěším v pytlících na brambory v dílně ke stropu.

Za těch více než deset let, co se věnuji chovu arů, jsem se s potravinovými moly neseťkal jen ve vlašských ořeších. Opakovaně mi přišli i s objednanými zásilkami dalších druhů ořechů z chovatelských e-shopů. I v těchto případech asi nejlépe pomůže mrazák, který spolehlivě všechny moly, ať už jsou v jakémkoli stupni vývoje, zabije. Je dobré na to myslet hlavně v případě, že ořechy skladujete vedle dalšího krmiva, zejména u zrninových směsí. Člověku je pak líto vyházet skoro celý pytel směsi jenom kvůli tomu, že mu do něj z ořechů přelezli zavíječi.

Zdroj: ararauna.cz

Recept na klasickou šípkovou omáčku

Jen málo lidí v dnešní době vaří šípkovou omáčku, ale to je velká škoda. Naše babičky ji totiž považovaly za vrchol kulinářského umění. Navíc je zdravá a pro její sladkou chuť ji mívají rády i děti.

O šípkách se všeobecně ví, že jsou zázračné. Nejenže obsahují velké množství vitamínu C, ale také jsou močopudné, takže se využívají k léčbě zánětu močového měchýře a ledvin. Dále jsou skvělé při léčbě kolikovitých bolestí a při průjemech. Čerstvé šípky se zase používají při nachlazení, kašli a horečkách.

Šípky můžete vařit i sušit. Čerstvé šípky je ideální vařit na mírném ohni dvacet minut a tento postup zopakovat třikrát. Pak je vyhodíte a pamtujte, že nejsilnější je až třetí výluh. Sušené šípky nechte přes noc namočené v litru vody a pak deset minut povařte.

Sušené šípky můžete také nadrtit, ale čaj z nich sceďte přes papírový filtr či plátno, abyste se zbavili nepříjemných pichlavých chloupků uvnitř plodů. Jelikož nemají šípky žádné vedlejší účinky, můžete je konzumovat v jakémkoli množství. Doporučuje se dokonce vypít více než litr šípkového čaje denně, pokud tedy někde nejedete. Budete totiž často chodit na záchod!

Správný čas pro sběr šípků je nyní

Měsíce září a říjen jsou obdobím, kdy se šípky sbírají. Poté totiž díky mrazíkům změknou.

Šípky se používají také v kuchyni. Je z nich skvělý sirup, víno, kompot či marmeláda. My si dnes představíme recept na skvělou šípkovou omáčku, kterou zvládne i ten největší kuchařský začátečník.

Šípková omáčka se hodí nejen ke zvěřině, ale také ke králíci, vepřovému i kuřecímu masu. Jak byste na legendární otázku, zda kance se šípkovou nebo se zelím odpověděli vy? Po vyzkoušení našeho receptu je odpověď více než jistá!

Šípková omáčka

Suroviny: 2 dl vývaru, 150 g šípků, 1 dl červeného vína, cukr, sůl, máslo, hřebíček, hladká mouka, citronová šťáva.

Šípky zbavíme stopek a okvěti. Rozpůlíme je, odstraníme jádřince i s chloupky a důkladně promyjeme studenou vodou. Potom je uvaříme ve vodě doméčka. Nakonec šípky rozmixujeme na protlak. Z másla a hladké mouky připravíme jíšku, zředíme ji vývarem a vmícháme šípkový protlak, červené víno, hřebíček, citronovou šťávu a nastrohanou kůru podle chuti. Omáčku osolíme a případně přisladíme. Za stálého míchání ji přivedeme k varu. Po chvíli stáhneme plamen a šípkovou omáčku necháme už jen probublávat. Získáme tak sametovou šípkovou omáčku, kterou si zamiluje celá rodina.

Zdroj: vareni.cz

Poutní slavnosti na Malé Moravě a ve Vojtíškově

chata, vyčnívající věže kláštera na Hedeči a vedle nich rozhledna Val.

Na pouti na Vojtíškově už tradičně vyhrává dechovka z Písařova a zúčastňuje se i slavnostní bohoslužby.

Květiny na výzdobu oltářů koupila a dovezla paní Eva Tóthová ze Šumperka. Bohatě občerstvení pro poutníky a hudebníky dovezli farníci a chalupáři z Vojtíškova, za což si zaslouží poděkování od poutníků z širokého okolí. Bylo všeho hojnost.

Úcta za dlouholetou práci patří také kostelnici seniorce Vlastičce Juránkové. Je pozoruhodné udržování poutních tradic po předcích, kteří tady kdysi dávno žili, v nadmořských výškách obdělávali půdu a než začali orat, museli odtahat z pole tuny kamení. Kromě toho si našli čas, snahu a síly, aby v jejich obci postavili kapli, kostel a jiné pamětihodnosti.

Děkují poutníci.

V Čechách, na Slovensku a v Polsku je hodně kostelů zasvěcených svátku Nanebevzetí Panny Marie a v kalendáři to v létě vychází na 15. srpna. U nás v okolí kromě Malé Moravy se poutní slavnost koná na Hedeči nad Králíky, v Braně a v Rudě nad Moravou. Barokní farní kostel Nanebevzetí Panny Marie na Malé Moravě byl postaven před 335 lety a je historickou dominantou obce.

Letos poutní bohoslužbu na Malé Moravě celebroidl farář z Hanušovic Mgr. Artur Górka za varhanního doprovodu a zpěvu manželu Felnérových. Vzorový úklid celého chrámu a hezkou květinovou výzdobu oltářů obstarala kostelnice paní Zdeňka Pánková. Zároveň připravila sladké pohoštění a nápoje pro poutníky. Obětává kostelnice si zaslouží uznání za pečlivou službu v kostele nejen o poutích, ale během roku, o svátcích a před každou nedělí.

V Polsku je 15. srpen statním mariánským svátkem. V ten den nosí farníci do všech kostelů voňavé pugety z obilí, květů a bylinek, což hezky rozvoní všechny chrámy. Posvěcené pugety si donesou z kostela domů a pověsí v hospodářském stavení u dveří anebo v bytě v předsíni. Má to donést požehnání rodině a hospodářství na další rok.

Na začátku září nám katolický kalendář oznamuje svátek Narození Panenky Marie. Tomu svátku je zasvěcen kostel ve Vojtíškově, který byl postaven před 215 lety. Kostel se nachází v malebném okolí na krásném svahu, často zalitým jižním sluncem. Je odsud vidět Severomoravská

28. září na Rybářské baště ve Vysokém Potoku zasedali členové Moravského kulatého stolu. Vedle skvělého občerstvení dostali také obrázky od dětí ze zdejší mateřské školy s motivem Moravského zemského stromu.

Foto Petr Mahel

**Ranch Pudřenka Vás zve na
II. ROČNÍK**

HUBERTOVY JÍZDY
19.10.2024 OD 9:00

Rychlá a pomalá vyjížďka - hon na lišku - jízda zručnosti - barrel racing
- malý parkur do 50cm - židličkovaná s koněm - trail s koněm na ruce
Po ukončení závodů - Večerní soud jezdců

Harmonogram:

od 9:30 - 11:30 vyjížďka pomalá a rychlá
od 12:00 - hon na lišku, ostatní disciplíny
od 18:00 soud jezdců

Výherní ceny do 5. místa

Startovní balíček 5 disciplín : 400 Kč/jezdec

Vstupné pro diváky dobrovolné

Občerstvení, tombola a posezení zajištěno
Více info na fb: @Ranch Pudřenka, nebo na tel.: 723361206

Léto u nás na Vysoké

Naše osada nezahálela a v létě se zde konalo plno akcí za velké účasti kamarádů a přátel z celého okolí.

5. července se konal turnaj v odbíjené za účasti 44 soutěžících a 6. července nohejbal – 10 družstev. Akci sponzoroval Městský úřad Hanušovice a Pivovar Holba. Tradiční ukončení prázdnin se uskutečnilo 24. srpna na hřišti u Lužíků. Děti si hrály, soutěžily a malovaly. Již po páté nám zazpívala Jarmila Beková z Olomouce se svou kapelou v kapli.

A hody na Vysoké 7. září se také vydařily. Krásné počasí, třináct krojovaných párů. Od dvou hodin odpoledne průvod za zpěvu procházel osadou.

Také se zpívalo na svatbě, v ten den již druhé, která probíhala v kapli. U Lužíků se hodovalo do pozdních nočních hodin.

Všechny akce byly výborné, a jak jsme se bavili, ukazují ilustrační fotografie.

Mgr. Jaromír Straka

Pálit či nepálit plasty v kamnech?

Spolu s chladným počasím přichází potřeba vytápět domy a nastává problém, jak si zatopit co neekologičtěji. Pokud topíte v kamnech nebo v kotli, je možné produkci škodlivin omezit výběrem toho, co do nich přikládáte.

Nejlepší je topit dřevem, nebo kvalitním uhlím. Méně kvalitní uhlí obsahuje síru a zamořuje ovzduší oxidy síry. V mnohých domácnostech se však topí i odpadem a vznikají tak mnohé škodlivé látky, které postupně způsobují zvýšenou koncentraci škodlivin v ovzduší. Velmi častou součástí odpadu jsou plasty, které velmi dobře hoří. „Plasty by se v kamnech neměly spalovat vůbec,“ řekl profesor Ducháček z VŠCHT. „Při domácím spalování je příliš nízká

teplota a při hoření se uvolňuje celá řada organických látek. Ve spalovnách probíhá několika stupňové čištění tohoto odpadu a je spalován za vysokých teplot, což minimalizuje možnost vzniku škodlivých látek,“ komentuje situaci profesor Ducháček.

Bez problémů lze spalovat pouze polyetylén (mikrotenové sáčky), jenž je svým složením velmi podobný parafinu, a při jeho spalování téměř žádné škodlivé látky nevznikají. K málo škodlivým plastům patří PET lahve, které je nutno spalovat otevřené, aby nepůsobily jako malá bomba. Pokud se PET lahve spalují při vysoké teplotě, jde o dokonalé spalování a vzniká kyslíčnický uhlíčitý a voda. V kamnech však těchto podmínek dosáhnout nelze!

Nejhorší je spalování PVC, při němž vzniká kyselina chlorovodíková, jedovatý monomer vinylchlorid a karcinogenní dioxiny. V kouři z PVC jsou také obsaženy jedovatý čpavek a ještě agresivnější fosgen (tyto plyny byly využívány za první světové války). Také při spalování polystyrenu vznikají nebezpečné monostyreny, které mají podobné účinky jako karcinogenní benzen.

Pokud jde o ostatní odpad, není vhodné topit starými oděvy, jelikož při jeho spalování vzniká čpavek a prudce jedovatý kyanovodík, který již v malých koncentracích vyvolává škrábání v krku, zarudnutí spojivek a prudké bolesti hlavy. Spalovat by se neměla ani dřevotřískas, neboť se z ní do ovzduší mohou dostávat silně dráždivé fenoly. Jediným skutečně ekologickým řešením by bylo odpady třídit a recyklovat.

Lucie Dmonkošová, *EkoList*

Kterak u Schubertů chodili na mléko

Každý zná hudebního skladatele Franze Schuberta. Spoustu toho již bylo napsáno a publikováno o jeho kořenech v Neudorfu, v naší současné Vysoké. Všichni víme, kde se nachází ruina domu jeho dědy. Stojí zapomenuta v terénní sníženině za loukou a z osady na něj vlastně ani není vidět. Zřítel se v šedesátých letech a dnes je to již rozpadající se memento dávných slavných časů. V blízké kapli je pak zřízeno malé muzeum na památku tohoto rodáka, který v naší obci pravděpodobně ani nikdy nebyl. Ale známe ho všichni. Dnešní život však jde turbulentně dál bez ohledu na minulost.

A možná i o to více překvapí, že se čas od času objeví něco, co nám tuto minulost připomene... Tentokrát to byl až archeologický nález.

„Přiřď se k nám podívat, přinesli mi sem něco zajímavého, je to nějaká nádoba a vypadá, že na ní je jméno Schubert...“ haleká na mě starosta Mírek. Zrovna máme ve vsi Hody, tohle fakt zatím počká.

Ale druhý den, když už odložím kroj i demižon s vínem se jdu honem podívat na ten nález. A jsem mile překvapen. I po letech ticha se minulost rodu znovu ozvala. Na první pohled jde jen o zdeformovanou rezavou nádobu. Při bližším prohlédnutí však zjišťuji, že se jedná o desetilitrovou konev na mléko i se šitky výrobce a jejího majitele. A na větším je sice špatně, ale přesto čitelné slovo Schubert. Beru nález celý s sebou, zkusím to nějak očistit, třeba něco zjistím...

Vrtá mi však hlavou jedna věc. Kde se Schubertova konev vzala na zříceninu, když její poslední majitel před poválečným odsunem ve 1946 roce byla rodina Stanzel. Jdu pátrat...

Vrátíme se hlouběji v čas. Psal se rok cca 1780. Poslední známý majitel či stavitel z rodu Schubertů v objektu čp. 41 byl Carl Schubert, děd skladatele Franze Schuberta. Víme, že děd měl 13 dětí. Otec Franze Schuberta Theodor Franz (*1763-1830+) byl sedmý z nich. Po škole v Brně se živil jako učitel na předměstí Vídně. Tam si vzal za ženu Elizabeth Vietz, pocházející ze Zlatých Hor. Spolu si následně i pořídili malého Franze, budoucího slavného skladatele... O jeho životě je informací dohledatelných spousta. Ale co se dělo s jejich rodným domem v Neudorfu dalších 150 let, téměř nevíme. Poslední známý vlastník z let válečných byl totiž Alois Stanzel (*1888) spolu s manželkou Aloisí (*1892) rozenou Mück. Ti spolu měli tři děti, dceru Leopoldinu, syna Oskara a dceru Annu. Společně byli roku 1946 odsunuti do Německa... Od té doby již objekt jen chátral.

Vrátím se ještě k nalezené konvi. Respektive k rozpoznávacím cedulkám. Po nenásilném očištění se na jmenovce majitele objevila slova ALOIS SCHUBERT, NEUDORF-ALT. A na malé CA.SCHOLTZ 10L, MATEJOVCE, což byla výrobní cedulka podniku v Matejovicích u Popradu, kde se tyto konve na mléko za doby První republiky vyráběly.

A už mi vstanula první hádanka. Kde ten Alois Schubert bydlel, když ne na zřícenině a jak se tam tedy ta konev vzala? A došel jsem k zajímavému zjištění.

Z odsunových lístků se však dozvídáme, že jméno rodu Schubertů se v roce 1946 ve vsi ještě stále vyskytovalo. Na Vysoké rodina bydlela ve třech řeckých lokacích.

Nejvýše v objektu bývalé tírny lnu bydlel Josef Schubert (*1882), tento měl za ženu Wilhelminu (*1909) rozenou Mück (Zde si můžeme všimnout i propojení rodu Mück a Stanzel).

Dalším ostrovem Schubertů v Neudorfu byl objekt hostince v dnešním areálu U Lužků. Zde hospodařil Konrád Schubert, který padl na východní frontě. Poté tady coby selka hospodařila jeho žena Emma, rozená Göbel. Spolu měli děti Bruna, Gerharda, Inge a Herberta.

A konečně se dostávám k místu, kde jsem objevil vlastníka naší nalezené konve na mléko. Ocitáme se v severovýchodním cípu obce, kde dnes mají chalupu Hostašovi. Dříve se tu nacházely

vedle sebe objekty dva. V hlavní budově čp. 48 žil Benedikt Schubert, který rovněž padl na východní frontě a jeho manželka Hermine (*1913) rozená Stanzel. Spolu měli syna Benedikta.

V druhé budově čp. 7, která byla vlastně vejminkem čp. 48, žil hospodář Alois Schubert (*1875) spolu s manželkou Marií (rozenou Mück – nějak se nám ta příjmení opakují). Spolu měli syna Fridricha, který rovněž padl ve wehrmachtu a dále dceru Marii.

Toto nám říká historie. Víme tedy už, odkud konev na mléko pocházela, ale jak se dostala ke Stanzelovým do dnešní Schubertovy zříceniny? Dejme spíš už prostor fantazii.

Nabízí se nám i více vysvětlení. Mohla nést konev mléka starší Marie své sestře Aloisii či švagrovi Aloisovi Stanzelovi? Nebo ji odnesla jejich dcera Marie? A klidně je i možné, že ji odnesla Hermine Schubertová, rozená Stanzelová, ke svému strýčkovi s tetou.

Ať už tomu bylo jakkoli, konev si již nikdy nikdo zpátky nevyzvedl a zůstala tam až do dnešních dnů. Mléko si z ní již nikdo nenalije. Přesto se jí povedlo alespoň na chvilku zvířit zájem o pohnutou historii našeho kraje. A jde se zase dál vstříc krásným zítřkům.

Ing. Marek Rýznar

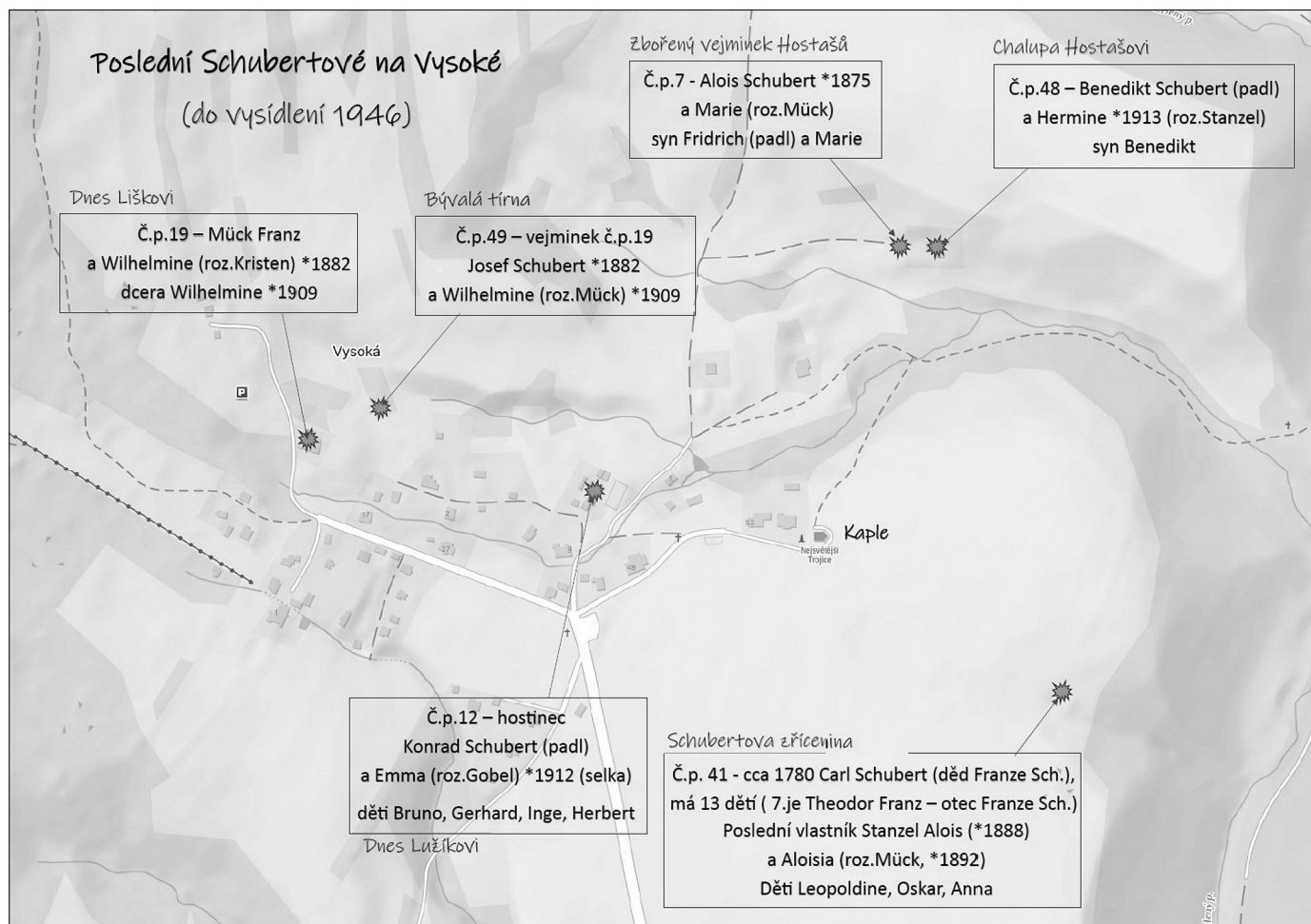
Viz ilustrační mapka na následující straně.

Stará prvorepubliková 10 l. konev na mléko.

Jmenovka:

ALOIS SCHUBERT,
NEUDORF - ALT

Šetřete teplo a energii! ZÍSKEJTE DOTACI AŽ 250 000,- Kč

Pro seniory a nízkopříjmové domácnosti na:

- zateplení (fasáda, okna, dveře, stropy, podlahy ...)
- solární ohřev vody
- výměnu kotlů (od 1.9. 2024 navíc až 150 000 Kč)

BEZPLATNÉ poradenství v oficiálním poradenském místě SFŽP:

MAS Horní Pomoraví o.p.s. (kancelář Šumperk a Hanušovice)

Pro osobní konzultace volejte (PO – PÁ 8:00 – 14:00):

Ing. Lenka Buřicová
tel: 724 217 932

email: buricova@hornipomoravi.eu

Gabriela Hruběšová
tel: 725 140 504

email: hrubesova@hornipomoravi.eu

Dalimilova rozhledna je ikonou pohraničí. Turisté si ji nemohou vynachválit

Dalimilova rozhledna stojí na kopci Větrov s nadmořskou výškou 918 metrů u Starého Města pod Sněžníkem. Vybudována byla v letech 2019 až 2021 jakožto věrná replika zaniklé rozhledny na Králickém Sněžníku. Nyní patří mezi nejzajímavější místa, která lze hlavně v letní v turistické sezoně navštívit v česko-polském pohraničí.

Místo s úžasným výhledem do Česka i do Polska na zachovalou přírodu hor. Nejen to nabízí jedna z nejnovějších českých rozhleden s názvem Dalimilova. Měří přes 30 metrů. Za stavbou stojí patriot regionu, který technicky náročný projekt financoval z vlastních prostředků.

Tajná demolice staré rozhledny

Rozhledna na Králickém Sněžníku stávala až do roku 1973. Veřejnosti byla otevřena v roce 1899, kdy nesla jméno německého císaře Viléma I. Pruského.

„V prvních letech, konkrétně od července 1899 do srpna 1902, se prodalo 18 128 vstupenek, později zájem poklesl a počet návštěvníků se ustálil na zhruba 4 500 ročně. Rozhlednu ale bylo možné navštívit jen v letních měsících, v zimě ji často obalil ledový sněhový kruh,“ připomenul web současné Dalimilovy rozhledny.

Během II. světové války rozhledna notně zchátrala, jelikož se o ni neměl kdo starat – například opravit rozbitá okna. A zvláště zimní horské počasí je neúprosné, sníh, mráz a déšť se dostane kamkoliv je to možné. K opravě rozhledny došlo v roce 1948, její stav se ale pak opět zhoršoval, a proto byl v roce 1966 vstup na vyhlídku definitivně zakázán. I kvůli tomu, že se propadla část schodiště.

„Samotná demolice věže proběhla 11. října 1973, kdy polští ženisté kamennou rozhlednu odstřelili. Skoro by se dalo říct, že to provedli tajně. Ten den totiž pršelo, všude kolem byla hustá mlha, takže když se později rozplynula, zjistili obyvatelé blízkého Starého Města, že rozhledna po více než 70 letech zmizela,“ připomenul web Dalimilovy rozhledny.

Nová stavba staroměstského rodáka Dalimila Míky

Novou stavbu financoval staroměstský rodák a majitel okolních pozemků Dalimil Míka, po němž také nese jméno.

„Nabízí výhledy na Staroměstsko a okolní masivy Rychlebských hor, Hrubého Jeseníku a Králického Sněžníku,“ informovali jsme již před časem v Deníku v článku s titulkem Kopie původní rozhledny z Králičáku stojí na kopci o kousek dál. Která je hezčí?

Celou váhu rozhledny nese pět žulových pilířů v dolním sále spojených v kamennou klenbu. Vnitřní zatížení velké věže je rozloženo do pěti železobetonových sloupů o výšce deset metrů přenášejících váhu na klenbu horního sálu a do bočních stěn.

K objektu náleží velká dřevem obložená budova ve stylu horské chalupy s šikmou střechou. Jsou v ní občerstvovací, obchodní a ubytovací prostory.

Jak se dostat na Dalimilovu rozhlednu?

Pokud pojedete autem, nejlepším místem bude zřejmě dostatečně velké parkoviště ve Velkém Vrbně, což je část Starého Města pod Sněžníkem. Parkoviště je nejbližším místem

k rozhledně, kam se dá vozem dojet. Dále se totiž musí už pěšky. Do Velkého Vrbna to autem z Prahy trvá asi tři hodiny po trase dlouhé 220 kilometrů přes Hradec Králové či Pardubice. Například z Brna je to pak přes Olomouc asi 150 kilometrů, kdy si jízda vyžádá zhruba dvě a půl hodiny.

Z parkoviště vede pak značená trasa dlouhá asi kilometr a půl s převýšením zhruba 130 metrů. Dvoukilometrová trasa pak k rozhledně vede také od horského hotelu Paprsek. Ti nejzdatnější se pak mohou vydat k rozhledně po hezké trase ze Starého Města. Cesta je dlouhá 5 kilometrů s převýšením necelých 400 metrů.

Kolik stojí vstupné na Dalimilovu rozhlednu

V červenci a srpnu je otevřeno každý den od 9 do 18 hodin. Může však být zavřeno za deště, při silném větru, snížené viditelnosti a při jiných nepříznivých povětrnostních podmínkách, upozorňuje provozovatel rozhledny.

Vstupné? Děti do 6 let mají vstup zdarma, všichni další bez výjimky 120 Kč. Cena je konečná a nelze zde uplatnit žádná sleva. Platit lze hotově i kartou.

Dalimilova rozhledna v číslech:

Výška rozhledny – 33 metrů

Výška spodní rozhledny – 17 metrů

Výška horní vyhlídky – 28 metrů

Počet schodů – 168

Nadmořská výška – 918 metrů

Andrea Jordánová

Šumperský a jesenický deník, 5. 8. 2024

Od 12. do 25. srpna linkové autobusy do Hanušovic končily na začátku města, u bývalého Moravelemu, a to kvůli opravě křižovatky u železničního přejezdu. Pamětníci si jistě vzpomenou, že tu už kdysi zastávka byla, to když ještě Moravolen fungoval.

Foto Petr Mahel

Nedaří se, nedaří...

Takový vstup do nové sezóny naši fotbalisté ještě asi nezažili. Doposud si ve III. třídě okresního přeboru mužů – 9. liga, žádný zápas do vítězného konce nedotáhli, a tak uzavírají průběžnou tabulku. Zde je přehled dosa-
vadních výsledků jejich odehraných utkání:

FK Úsov – Sokol Malá Morava 6:0 (3:0)

Odehráno 17. 8. Od 15:00 hod., branky: 6 Michal Obíral. Rozhodčí Stanislav Kubiček – Tomáš Chodura, 60 diváků.

Sokol Malá Morava – Sokol Hradišín 2:4 (0:4)

Odehráno 24. 8. Od 16:30 hod., branky: Milan Gallo, Michal Tóth – Filip Pyšný, 2x David Hejl, Pavel Hartinger. Rozhodčí Petr Musil, 50 diváků.

Sokol Lesnice „B“ – Sokol Malá Morava 6:0 (4:0)

Odehráno 31. 8. Od 16:00 hod., branky: Lukáš Křenek, Vojtěch Doub-
ravský, Lukáš Zimmermann, Šimon Geprt (penalta), 2 František Čada.
Rozhodčí Vladislav Rulíšek – David Krejčí a Tomáš Novák, 45 diváků.

Sokol Malá Morava – FK Hanušovice 1:11 (0:5)

Odehráno 7. 9. Od 16:30 hod., branky: Čestmír Jaroš – Tomáš Drlík,
3 Lukáš Jílek, 2 Slávek Hudlík, Matěj Šor, Marián Vítek, Tagyr Hofman,
Denis Moc, Štěpán Kuba. Rozhodčí Pavel Jílek, 130 diváků.

Sokol Malá Morava – Sokol Jestřebí

Mělo se hrát 21. 9., utkání odloženo.

Tatran Moravičany – Sokol Malá Morava 6:1 (2:0)

Odehráno 29. 9. Od 15:30 hod., branky: Jiří Křivánek, 4 Jakub Šenk,
Martin Heinz – Kostas Protopapas. Rozhodčí Petr Musil – Dan Vybíral,
Tomáš Novák, 50 diváků.

TJ Libina „B“ – Sokol Malá Morava 5:0 (1:0)

Odehráno 6. 10. od 15:00 hod., branky: 3 Jan Ston, Adam Procházka,
Martin Bednář. Rozhodčí Ladislav Špaček – Milan Janků, Tomáš Chodura,
50 diváků.

Sokol Malá Morava – Celtic Libivá 4:5 (2:1), penalty 2:3

Odehráno 12. 10 od 15:00 hod., branky: Patrik Janák, Matěj Ščambura,
Čestmír Jaroš, Petr Ceh – František Niessner, Martin Košátko, Petr Čank,
Marek Petruška. Rozhodčí Roman Kratky, 45 diváků.

Průběžná tabulka po 11. kole:

1. FK Úsov	8	6	0	2	31:10	19
2. Sokol Lesnice „B“	8	6	0	2	27:7	17
3. FK Hanušovice	7	5	0	2	30:11	15
4. Tatran Moravičany	8	5	0	3	29:19	15
5. SK Petrov-Sobotín	8	5	0	3	19:16	14
6. Celtic Libivá	8	5	0	3	24:23	14
7. Sokol Jestřebí	7	4	0	3	19:13	13
8. Sokol Hradišín	8	4	0	4	11:12	11
9. TJ Libina „B“	8	4	0	4	17:25	11
10. Sokol Brničko	7	2	0	5	9:20	7
11. FC Rovensko	8	0	0	8	9:35	1
12. Sokol Malá Morava	7	0	0	7	8:42	1

Zdroj: fotbal.cz

Pozvánka na fotbal

Naším fotbalistů se zatím nedaří a nedaří, jakoby jim chyběl i ten pověst-
ný dvanáctý hráč v hledišti. Do konce podzimní části nové soutěže jim zbý-
vají už jen dvě utkání, jedno na domácím hřišti v Podlesí. Sledujte aktuální
informace na plakátech, udělejte si čas a přijďte naše fotbalisty povzbudit!

Sobota 19. 10. od 14:30 hod. Sokol Brničko - Sokol Malá Morava

Sobota 26. 10. od 14:30 hod. Sokol Malá Morava - SK Petrov-Sobotín

Zdroj: ofssumperk.cz

Běh Billiho Toma

vrchní Tomáš
Bill Misnek
pořádá již
XI. jubilejní
ročník
aneb

Termín konání:
9.11.2024

Presentace:
12.00 - 12.45

Malomoravská hospůdka
- pohostinství
Farma Morava
Malá Morava

Start: **13.00 hodin**
Startovné 250 Kč
Děti do 15-ti let **ZDARMA**

Urchní prchlní

na Severomoravskou chatu

Závod je určen pro všechny věkové kategorie. Délka tratě je cca 6 km s převýšením
asi 300m. Kdo nechce běžet, může jít pěšky s batůžkem na zádech a dopingem v něm.
Vyhlášení výsledků a zapítí bude po závodě v Malomoravské hospůdce.
Přihlásit se můžete: toasmichonek@seznam.cz nebo tel.: 721 462 527

Děkujeme všem sponzorům za poskytnuté ceny.